

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/193/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3212200047
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3212200047.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa: P., B. X, T., N., IČO L., zastúpeného A. A.X., advokátom so sídlom v C., E. X, proti odporcovi M. T., bytom E. N. XXX, o zaplatenie 309,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, zo dňa 11. apríla 2012, č.k. 5C/18/2012-44, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku, ktorým bol v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietnutý, vo výroku, ktorým určil, že zmluvná podmienka zmluvy o úvere spoločnosti G., IČO: XX XXX XXX, so sídlom L. X/B., XXX XX C., podľa ktorej odstúpením od zmluvy nezanikajú záväzky, práva a zmluvné ustanovenia, ktoré vzhľadom k svojej povahe majú trvať aj po ukončení zmluvy, a to najmä platobné záväzky klienta vrátane úrokov a nákladov a záväzky zo zabezpečenia je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a vo výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Odporcovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 160,19 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 160,19 eur od 14.01.2011 do zaplatenia, a to všetko v splátkach po 25,- eur mesačne, splatných vždy do 25. dňa v mesiaci s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku na účet navrhovateľa č. účtu XX-XXXXXXXXXX/XXXX pod VS: XXXXXXXXXXXX, a to pod následkom straty výhody splátok a zročnosti celého plnenia v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky alebo jej časti. Vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň určil, že zmluvná podmienka zmluvy o úvere spoločnosti G., IČO: XX XXX XXX, so sídlom L. X/B., XXX XX C., podľa ktorej odstúpením od zmluvy nezanikajú záväzky, práva a zmluvné ustanovenia, ktoré vzhľadom k svojej povahe majú trvať aj po ukončení zmluvy, a to najmä platobné záväzky klienta vrátane úrokov a nákladov a záväzky zo zabezpečenia je neprijateľná. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola dňa 14.12.2009 uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi spotrebiteľský úver vo výške 579 eur na nákup tovaru, ktorý sa odporca zaviazal splatiť v 14 mesačných splátkach vo výške 49,24 eur. Keďže odporca stanovené splátky nesplácal riadne a včas, navrhovateľ od zmluvy odstúpil listom zo dňa 27.12.2010. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušila a odpadol tak právny dôvod, na základe ktorého odporca prijal finančné prostriedky ako úver a tieto bol povinný vrátiť z titulu bezdôvodného obohatenia. Odporcovi bola poskytnutá suma úveru 579,- eur a navrhovateľovi doposiaľ uhradil 418,81 eur. Odporca je teda z titulu bezdôvodného obohatenia povinný vrátiť navrhovateľovi sumu 160,19 eur, na čo ho zaviazal

súd, keďže túto povinnosť si dobrovoľne nesplnil. Odporca bol povinný v zmysle odstúpenia od zmluvy povinný uhradiť dlžnú sumu (vydať bezdôvodné obohatenie) do 10 dní od doručenia odstúpenia od zmluvy, t. j. do 13.01.2011, keď odstúpenie prevzal dňa 03.01.2011. Odporca je v omeškaní s plnením peňažného dlhu od 14.01.2011, a preto od tohto dňa patrí navrhovateľovi úrok z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Navrhovateľ si uplatňoval zákonný úrok z omeškania vo výške 9 % ročne. Tento mu však patrí iba _____ zo sumy poskytnutého úveru zníženého o sumy dovtedy uhradených splátok, t. j. zo sumy 160,19 eur až do dňa jej úplného zaplatenia. V prvý deň omeškania, t. j. dňa 14.01.2011, bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 1 % ročne, a preto navrhovateľovi patrí úrok z omeškania vo výške 9 % ročne. Súd prvého stupňa konštatoval, že zmluva, ktorú účastníci uzatvorili, je spotrebiteľskou zmluvou. Odstúpením od zmluvy zo strany navrhovateľa bola zmluva zrušená od začiatku, a preto mu je odporca povinný vydať bezdôvodné obohatenie, t. j. uhradiť iba to, čo na základe zmluvy dostal, teda sumu 579 eur, _____ z ktorej časť už vrátil. Keďže zmluva bola odstúpením od začiatku zrušená, navrhovateľ nemá nárok na žiadne poplatky, zmluvné pokuty, iné sankcie a príslušenstvo a nemôže na základe zrušenej zmluvy započítavať úhrady odporcu na úroky, poplatky, zmluvné pokuty a náklady na vymáhanie pohľadávky. Uvedené vyplýva z ust. § 48, § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka. Všeobecne platí, že zmluva sa odstúpením od nej v celosti od začiatku nezrušuje za podmienky, že sa na tom účastníci dohodli. Takáto dohoda však zároveň musí byť v súlade s právnymi predpismi. V tomto prípade sa účastníci v obchodných podmienkach dohodli, že odstúpením od zmluvy nezanikajú záväzky, práva a zmluvné ustanovenia, ktoré vzhľadom _____ k svojej povahe majú trvať i po ukončení zmluvy, a to najmä platobné záväzky odporcu vrátane úrokov a nákladov a záväzky zo zabezpečenia. Túto zmluvnú podmienku však považoval súd za neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tým aj za neplatnú pre jej rozpor so zákonom, konkrétne _____ s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože takáto zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachováva právo navrhovateľa (dodávateľa, veriteľa) na úrok, poplatky, zmluvné pokuty, zabezpečenie záväzku a možnosť započítať úhrady navrhovateľom podľa jeho vôle resp. najskôr na príslušenstvo (úroky, náklady) a sankcie z titulu porušenia zmluvy, zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka _____ v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Zároveň uvedené obchodné podmienky vrátane _____ cit. neprijateľnej podmienky boli koncipované v rámci štandardnej (tzv. formulárovej alebo aj typovej) zmluvy a neboli individuálne dojednané. Navrhovateľ, ktorý zmluvu vrátane obchodných podmienok sformuloval, sám dobrovoľne využil ustanovenie zmluvy _____ o odstúpení, pričom existujú aj iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Taktiež je neprijateľné a pre spotrebiteľa nevýhodné oproti úprave podľa občianskeho práva, aby akékoľvek predčasné ukončenie zmluvy akýmkoľvek spôsobom (aj odstúpením) malo pre spotrebiteľa rovnaké následky, hoc právne predpisy spájajú s rôznymi spôsobmi ukončenia zmluvy rôzne následky a účinky. _____ Z uvedených dôvodov súd návrhu vyhovel iba v časti a uložil odporcovi povinnosť vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie, t. j. vrátiť mu poskytnuté finančné prostriedky znížené o jeho úhrady spolu s úrokom z omeškania, ktorý navrhovateľovi patrí od 14.01.2011, a vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol. Súd zároveň ex offo podľa § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku uviedol vo výroku tohto rozsudku vyššie uvedenú neprijateľnú zmluvnú podmienku, podľa ktorej aj po odstúpení od zmluvy zostávajú zachované záväzky spotrebiteľa, a to najmä platobné záväzky. V súlade s ust. § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi dlžnú sumu spolu s úrokom z omeškania v pravidelných mesačných splátkach vo výške 25 eur splatných vždy do _____ 25. dňa v mesiaci pod následkom straty výhody splátok a zročnosti celého plnenia v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky alebo jej časti s prihliadnutím k sociálnej situácii a majetkovým pomerom odporcu. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že žiadny z účastníkov nemá právo _____ na ich náhradu, pretože neúspech každého z účastníkov nebol iba nepatrný a úspech navrhovateľa iba o málo presiahol 50 %.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku, ktorým bol návrh vo zvyšnej časti zamietnutý a proti výroku, ktorým súd vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Nesúhlasil s tvrdením súdu prvého stupňa, že „zmluva sa doručením odstúpenia od zmluvy od počiatku zrušila a jej zrušením zanikajú práva a povinnosti z nich plynúce“. Poukázal na ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a na čl. V bod 3 Obchodných podmienok podľa ktorých „výpoveďou, odstúpením od zmluvy z akéhokoľvek dôvodu, ani v dôsledku iného predčasného ukončenia zmluvy nezanikajú

záväzky, práva a zmluvné ustanovenia, ktoré vzhľadom ku svojej povahe majú trvať ak po ukončení zmluvy, a to najmä platobné záväzky klienta, vrátane úrokov a nákladov, záväzky zo zabezpečenia“. Nesúhlasil s vyhlásením tejto podmienky za neprijateľnú, nakoľko keby odporca riadne a včas plnil dohodnuté plnenie, nedostal by sa do omeškania, a navrhovateľovi by uvedený nárok nevznikol, a odkázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20.06.2000, sp. zn. 32 Cdo 2782/99. Nie je možné podľa neho akceptovať závery súdu prvého stupňa, ktoré v podstate znamenajú, že navrhovateľ po celkovo oprávnenom odstúpení od zmluvy musí vrátiť odporcovi riadne účtované úroky a poplatky za celú dobu trvania úverového vzťahu. Porušenie povinností odporcu by teda v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že navrhovateľ by sa na úkor odporcu bezdôvodne obohatil, čo je záver značne absurdný. Poukázal na vyššie uvedenú judikatúru, podľa ktorej odstúpenie od zmluvy je inštitút, slúžiaci na ochranu práv veriteľa, a jeho využitím sa preto veriteľ nemôže ocitnúť v horšom postavení, než ako bol pred odstúpením od zmluvy. Navyiac by uvedená prax súdu prvého stupňa znamenala popretie základného zmyslu úverovej zmluvy, a to je poskytovanie peňazí za úrok. Navrhovateľ si je vedomý právnych predpisov chrániacich spotrebiteľa, avšak ochrana spotrebiteľa nemôže byť bezbrehá a je treba mať na zreteli, že je nutné primeraným spôsobom chrániť aj veriteľov. Príliš extenzívny výklad ustanovení právnych predpisov, chrániacich spotrebiteľa, je neprípustný. Rozsudok súdu prvého stupňa popiera uvedené zásady, keď prehladá dispozitívnosť ustanovení § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a možnosť účastníkov dohodnúť si následky odstúpenia od zmluvy odchylné od zákona. V konečnom dôsledku tak rozhodnutie súdu prvého stupňa prelamuje zásadu autonómie vôle účastníkov úverovej zmluvy. K zmluvnej pokute uviedol, že úprava zmluvnej pokuty v Občianskom zákonníku povoľuje podobu zmluvného dohodnutia v predmetných obchodných podmienkach, pričom vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovacej povinnosti bola takto dojednaná zmluvná pokuta primeraná. Mal za to, že súdna ochrana, ktorá bola poskytnutá odporcovi, bola neprimeraná, vzhľadom na skutočnosť, že počas celého konania bol pasívny, a svoje povinnosti, vyplývajúce mu z titulu Zmluvy o úvere nerozporoval, ani neuviedol nič na svoju obranu, pričom pred súdnym konaním, ani počas neho neprejavil snahu riešiť svoj záväzok. Na základe uvedeného mal za to, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec aj v časti, týkajúcej neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo výroku rozsudku, nakoľko navrhovateľ má právny nárok na uhradenie celej dlžnej čiastky, vyčíslenej a uvedenej v žalobnom návrhu. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania vo výške 154,11 eur.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutej časti (t.j. vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšujúcej časti, vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vo výroku o trovách konania) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe dôkazov, nachádzajúcich sa v danom spise, v otázke posúdenia dôvodnosti návrhu navrhovateľa dospel k správny skutkový záverom a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s týmito skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci, a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnoti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

V danej veci základom právneho vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom je Zmluva o úvere zo dňa 14.12.2009, súčasťou ktorej sú obchodné podmienky. Je nesporné, že ide o zmluvu spotrebiteľskú. Odporca ako spotrebiteľ bol nepochybne v danom prípade z hľadiska informovanosti pri uzatváraní zmluvy a vyjednávacjej pozície v slabšom postavení, a mal na výber, buď zmluvu /spolu s obchodnými podmienkami/ vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať, a to so všetkými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Za týchto okolností je možné dosiahnuť faktickú rovnosť len zásahom súdu. Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď v zmysle § 153 ods. 3 a 4 Občianskeho súdneho poriadku skúmal podmienky, dohodnuté v zmluve o úvere e a v obchodných podmienkach, a posudzoval ich v súlade so zákonom. Občiansky zákonník tiež vo svojom ustanovení § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka určuje všeobecné pravidlo, že zmluvné podmienky, upravené spotrebiteľskou zmluvou, sa

nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V preskúmvanej veci navrhovateľ jednostranným právnym úkonom, adresovaným odporcovi, odstúpil od zmluvy o úvere. Zo zákonnej úpravy § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa účastníci dohodli na inom zrušení zmluvy, než od jej začiatku.

Podľa čl. V. bod 3 obchodných podmienok si účastníci dohodli, že odstúpením od zmluvy nezanikajú záväzky, práva a zmluvné ustanovenia, ktoré vzhľadom k svojej povahe majú trvať aj po ukončení zmluvy, a to najmä platobné záväzky klienta, vrátane úrokov a nákladov a záväzky zo zabezpečenia. Celé obchodné podmienky sú však formulárové, vopred vyhotovené dodávateľom, takmer nečitateľné, vyhotovené drobným písmom, ktorých obsah odporca ako spotrebiteľ ani nemal možnosť ovplyvniť. Podľa názoru odvolacieho súdu už len samotnú formu obchodných podmienok je možné hodnotiť ako neprijateľnú podmienku, nehovoriac o jej obsahu, ktorý je zjavne v neprospech odporcu ako spotrebiteľa. Pokiaľ teda súd prvého stupňa určil zmluvnú podmienku, uvedenú v čl. V. bod 3 obchodných podmienok ako neprijateľnú a vo zvyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol, bol jeho postup správny. Odvolacia námietka navrhovateľa, že účastníci si nedohodli zrušenie zmluvy od začiatku, preto nemožno považovať za opodstatnenú.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšujúcej časti, vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odporca ako úspešný účastník si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil podľa § 151 ods. 1 O.s.p., preto mu trovy neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.